

Sonja Paardekooper

Sonja Marga Paardekooper werd geboren op 17 augustus 1930 in Tanah Radja, Sumatra, NOI. Ze was de dochter van Willem Jan Gerard Paardekooper en Margaretha Johanna Blits.

Haar vader werkte in Tanah Radja op een onderneming van de United States Rubber. Hij werd in 1900 geboren in Stupki in het toenmalige Rusland, waar zijn vader als ingenieur betrokken was bij Russische mijnbouwprojecten. Sonja's moeder was dochter van een apotheker bij het Nederlands-Indische leger.

Na de geboorte van Sonja was het gezin een aantal jaar in Nederland. In 1936 gingen ze terug naar Nederlands-Indië, omdat haar vader zou gaan werken voor Nederlands-Indische gouvernement. Bij het uitbreken van de oorlog was hij directeur van de Landschapswerken (soort provinciale waterstaat) in Makassar (Celebes).

Voor de veiligheid werd Sonja in januari 1942 naar Java gestuurd, later gevolgd door haar moeder. Haar vader bleef in Makassar. Moeder en dochter gingen wonen bij kennissen in Soerabaja. Haar vader werd tijdens de mobilisatie benoemd tot reserve eerste luitenant van het Vernielingskorps van het KNIL. Zij moesten, bij de nadering van de Japanners, onder andere bruggen opblazen. Hij sneuvelde op 9 februari 1942.

Nadat Sonja met haar moeder in 1943 enige tijd in een zogenaamde 'beschermde' wijk in Soerabaja had gewoond, werden moeder en dochter op 29 oktober 1943 op transport gesteld naar Ambarawa. Hier brachten de Japanners, vanaf 1943, tot het einde van de oorlog, een steeds groter aantal mensen samen. Voornamelijk vrouwen en kinderen, in verschillende kampen. Sonja en haar moeder kwamen terecht in Ambarawa 9. Dit kamp was ondergebracht in de school en het internaat van de Zusters Franciscanessen van Heythuysen aan de westzijde van Ambarawa. Het kamp was tot 4 mei 1945 een "gewoon" vrouwenkamp en werd na 1 juli 1945 een werkkamp. Oehoe Cornelie Joseph hield zich hier bezig met jeugdwerk. De padvindsters hadden vier patrouilles; de zonnebloemen, klaprozen, maartviolen en de rozen. Sonja Paardekooper schrijft een dagboek over haar oorlogstijd en vermeld een aantal keer dat ze deelnam aan padvindstersactiviteiten in het kamp.

Op 4 mei 1945 werden de bewoners van kamp 9 grotendeels overgeplaatst naar kamp Banjoebiroe 11. Ze hoorden daar pas op 23 augustus 1945 dat Japan gecapituleerd had. Op eigen gelegenheid reizen ze naar kennissen in Soerabaja. Tijdens de Bersiap-periode ontkomen moeder en dochter, via Singapore naar Nederland.

Sonja trouwt met S.J. de Graaf. Sonja overleed op 15 augustus 2009 in Middelburg.

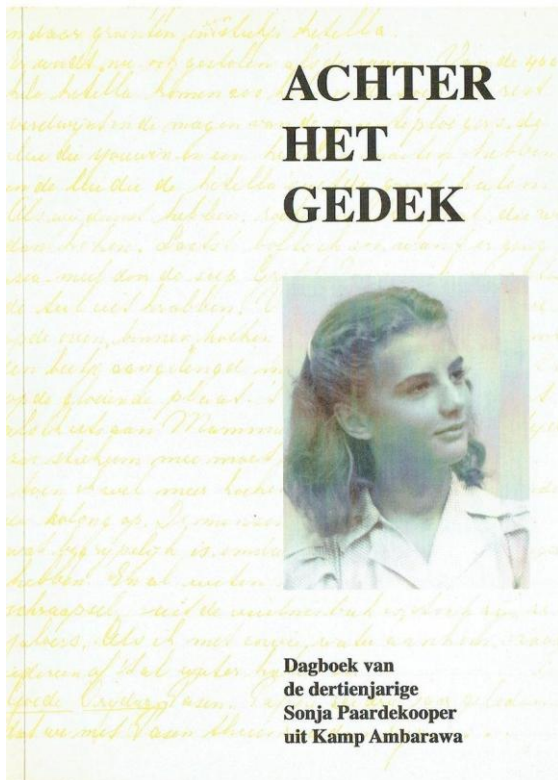
Meer informatie

[Achter het Gedek, dagboek van de dertienjarige Sonja Paardekooper uit Kamp Ambarawa,](#)

[Japanse burgerkampen](#)

[Ambarawa 9 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Willem Jan Gerard Paardekooper \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

Tot ons verdriet is onverwacht overleden onze lieve en sprankelende moeder, oma en schoonzus

Sonja Marga de Graaf-Paardekooper
weduwe van
Ir. S. J. de Graaf sinds 1995

☆ Tanah Radja
17 augustus 1930

† Middelburg
15 augustus 2009

Apeldoorn Willem de Graaf
Trees de Graaf-Rientjes
Amsterdam Emily en Michiel
Apeldoorn Carlijn
Youri

Paterswolde Carline Bruins-de Graaf
Gert Bruins
Amsterdam Bobby en Ruben
Djoeke
Yorick

Amsterdam Rob de Graaf
Annemarie van Haastrecht

Leusden Carline Röell-de Graaf

Correspondentieadres:

W.J. de Graaf
Arthurgaarde 102
7329 AG Apeldoorn

De afscheidsbijeenkomst, voorafgaande aan de crematie, zal worden gehouden donderdag 20 augustus om 13.00 uur in het crematorium aan de Westelijke Oude Havenwijk 3 te Middelburg.

Na afloop van de bijeenkomst is er gelegenheid de familie te condoleren in de ontvangstkamer van het crematorium.

Wilt u, indien u geen kennisgeving hebt ontvangen, deze aankondiging als zodanig beschouwen.

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.